

Na osnovu člana 16. stav 4. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona - Prečišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 7/10) na prijedlog Ministarstva za boračka pitanja, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 10. sjednici, održanoj dana 09.03.2023. godine, d o n o s i

ZAKLJUČAK

I.

Prihvata se Informacija o naknadi troškova liječenja i nabavke lijekova za potrebe branilaca i članova njihovih porodica u 2022. godini, Ministarstva za boračka pitanja.

II.

Informacija iz tačke I. ovog zaključka nalazi se u prilogu Zaključka i čini njegov sastavni dio.

III.

Zaključak stupa na snagu danom donošenja.

PREMIJER

Amra Mehmedić

Broj: 02-_____/23

Datum, 09.03.2023. godine

Z e n i c a

DOSTAVLJENO:

1x Ministarstvo za boračka pitanja,

1x a/a.

Bosna i Hercegovina

Federacija Bosna i Hercegovina

Zeničko-dobojski kanton

MINISTARSTVO ZA BORAČKA PITANJA

I N F O R M A C I J A

**o naknadi troškova liječenja i nabavke lijekova za potrebe branilaca i članova njihovih
porodica u 2022. godini**

Zenica, mart 2023.godine

I Uvod

Zdravstvena zaštita građana, u smislu važećih zakonskih propisa podrazumijeva skup mjera, aktivnosti i postupaka na unapređenju prava na život, očuvanje i poboljšanje zdravlja ljudi, koje poduzima Federacija BiH, kantoni, gradovi, općine, zdravstvene ustanove, kao i druga pravna lica i građani. Svi subjekti u tom smislu, dužni su osigurati i obezbijediti organizovanje i provođenje zdravstvene zaštite u skladu sa važećim zakonskim propisima.

Posebna je obaveza i dug Kantona, grada i općina u osiguranju kvalitetne zdravstvene zaštite za branioce i članove njihovih porodica koji su odbranili tekovine i cjelovitost države Bosne i Hercegovine, a od kojih su mnogi ostali sa trajnim oštećenjima organizma i teško narušenog zdravlja, kao posljedica ratnog dešavanja.

Zakonom o dopunskim pravima branilaca i članova njihovih porodica ("Sl. novine ZE-DO kantona" br. 1/14, u daljem tekstu: Zakon), osigurana je realizacija prava, odnosno uređeni su uvjeti, način i postupak ostvarivanja prava, kao i druga pitanja od značaja za branioce i članove njihovih porodica koji imaju prebivalište na području ZE-DO kantona, kao i povratnike u RS koji ostvaruju osnovna prava iz branilačko-invalidske zaštite u općinama Kantona ili koji su na evidenciji nadležnog organa za vojne evidencije u općinama Kantona.

Članom 6. Zakona utvrđen je prošireni obim prava iz oblasti zdravstvene zaštite, koji uz pravo na zdravstvenu zaštitu za lica koja nisu zdravstveno osigurana i ukoliko to pravo ne mogu ostvariti po drugom osnovu, podrazumijeva i pravo na nabavku ortopedskih i drugih pomagala i njihovu opravku, te osiguranje pomoći u nabavci potrebnih lijekova i pomoći u liječenju, kao i sanitetskog materijala za liječenje rana i povreda, posljedično vezanih za učešće u ratu. Skupština ZE-DO kantona posebnim propisom utvrdila je ova prava i to donošenjem podzakonskog akta - Odluke o proširenom obimu prava iz oblasti zdravstvene zaštite za branioce i članove njihovih porodica.

Predmet ove informacije se odnosi na Poglavlje III. Liječenje i nabavka lijekova Odluke kojom se utvrđuje način i postupak ostvarivanja prava na liječenje i nabavku lijekova branilaca i članova njihovih porodica, odnosno ostvarivanje prava na jednokratnu novčanu pomoć.

II Normativna regulativa

Ustavom Federacije BiH propisano je donošenje propisa o ostvarivanju prava iz oblasti zdravstvene zaštite za branioce i članove njihovih porodica u nadležnosti Federacije i Kantona.

Prava iz oblasti zdravstvene zaštite branilaca i članova njihovih porodica regulisana su slijedećim federalnim i kantonalnim propisima:

- Poglavlje I. Zdravstvena zaštita, član 6. ostvarivanje prava- stav 1., 2. i 3. Zakona o dopunskim pravima branilaca i članova njihovih porodica ("Sl. novine ZE-DO kantona br. 1/14");
- Odluka o proširenom obimu prava iz oblasti zdravstvene zaštite za branioce i članove njihovih porodica ("Sl. novine ZE-DO" br: 4/15, 15/21);
- Programom utroška sredstava Budžeta Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu planiranih u poziciji Ministarstva za boračka pitanja usvojenog Zaključcima Vlade broj: 02-11-1196/22. od 20.01.2022 godine i 02-11-12015/22. od 04.08.2022.godine (u daljem tekstu: Program utroška), na razdjelu 24, budžetska organizacija 01, potrošačka jedinica 0001, ekonomski kod 614200- "Tekući transferi pojedincima" subanalitika-OAD 214 "Pomoć za liječenje i nabavku lijekova" za navedenu svrhu planirana su sredstva u ukupnom iznosu od 1.200.000,00 KM.

Odlukama o preraspodjeli rashoda broj: 07-03-01/11-480-3-1/22 od 29.09.2022 godine i 07-03-01/11-480-4-1/22 od 03.11.2022 godine izvršena je preraspodjela sredstava na budžetskim

stavkama Ministarstva za boračka pitanja i na osnovu navedenog planirana sredstva transfera „Pomoć za liječenje i nabavku lijekova“ uvećana su za 350.000,00 KM, tako da su na navedenoj poziciji "Pomoć za liječenje i nabavku lijekova" u 2022. godini bila raspoloživa sredstva u ukupnom iznosu od 1.550.000,00 KM (milijonipetstotinapedesethiljada konvertibilnih maraka).

III Realizacija prava u 2022. godini-naknada troškova liječenja i nabavke lijekova za potrebe branilaca i članova njihovih porodica

Odlukom o proširenom obimu prava iz oblasti zdravstvene zaštite za branioce i članove njihovih porodica kao podzakonskim aktom, kojom je kao prošireni obim prava iz oblasti zdravstvene zaštite Poglavljem III utvrđeno i pravo na liječenje i nabavku lijekova, su utvrđeni uvjeti, način i postupak ostvarivanja istog.

Ova informacija sadrži podatke o dodjeljenim budžetskim sredstvima sa transfera Ministarstva u svrhu liječenja i nabavke lijekova za branioce i članove njihovih porodica od 01.01. do 31.12.2022.godine.

Sadržina prava –liječenje i nabavka lijekova

Branioци i članovi njihovih porodica u skladu sa uvjetima, načinom i po postupku utvrđenom Odlukom ostvaruju pravo na jednokratnu novčanu pomoć u svrhu:

- a) naknade troškova specijalističkih pregleda, nabavke lijekova i sanitetskog materijala za potrebe ratnih vojnih invalida u cilju liječenja rana i povreda posljedično vezanih za učešće u ratu;
- b) liječenje i nabavka lijekova za potrebe branilaca i članova njihovih porodica- korisnici prava iz člana 2. i 4. Odluke i članova njihovih porodica.

Članom 26. Odluke definisani su posebni uslovi za ostvarivanje prava koji podnosioci zahtjeva moraju da ispune i to:

- a) da imaju prebivalište na području Kantona u trajanju od najmanje 24 mjeseca u kontinuitetu do dana podnošenja zahtjeva (osim povratnika u Republiku Srpsku);
- b) da postoje evidentirani troškovi liječenja i kupovine ordiniranih lijekova koji nisu na esencijalnoj listi;
- c) da u toku tekuće godine nisu primili ovaj vid pomoći za liječenje istog oboljenja.

Naglašavamo da se posljednji uslov izuzima u smislu podnošenja zahtjeva od strane ratnih vojnih invalida koji traže novčanu pomoć za obavljene specijalističke preglede i nabavku lijekova i sanitetskog materijala, a sve u cilju liječenja rana i povreda posljedično vezanih za učešće u ratu. Također izuzetak od ovog uslova se odnosi i u slučajevima apliciranja zahtjeva za naknadu troškova liječenja teških oboljenja kao što su turbekuloza, maligna oboljenja, endemska nefropatija, hiruške intervencije na srcu i mozgu, degenerativnih oboljenja centralnog nervnog sistema, infarkta (srčani i moždani), oboljenja mišićnog sistema, paralize i drugih teških oboljenja. Dešavalo se da podnosilac zahtjeva na početku godine aplicira za pomoć u liječenju srčanog oboljenja ili operativnog zahvata na nekom organu, a u drugoj polovini godine dobije karcinogeno oboljenje koje se liječi operativno i kemo, radio, ili nekom drugom vrstom terapije za koju je neophodno nabaviti lijek koji se ne nalazi na esencijalnoj listi lijekova i čija nabavka nije iz sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja, te sredstva za jačanje imuniteta organizma, a isto nastaje pojačanim i specifičnim načinom ishrane, te raznim vrstama biljnih lijekova i čajeva.

Također, izuzetak su slučajevi kada podnosilac zahtjeva dobije sredstva za pomoć u liječenju

za jednog člana, a u toku godine u porodici oboli on ili neki drugi član od nekog drugog teškog oboljenja. Navedeno se iz mjeseca u mjesec sve češće dešava i ne u jednom slučaju, ma koliko ekspeditivni i brzi bili u obradi predmeta, do isplate odobrenih sredstava korisniku, smrt preduhitri.

Članom 24. Odluke definisano je da se pod troškovima liječenja podrazumijevaju i troškovi prevoza veći od 50,00 KM ostvareni u jednom mjesecu, pri čemu se visina novčane pomoći cijeni kroz broj odlazaka u zdravstvenu ustanovu u određenom vremenskom periodu. Poseban akcent je stavljan na odlazak na univerzitetsko-kliničke centre Sarajevo i Tuzla.

Korisnici prava i podnošenje zahtjeva

Korisnici prava utvrđeni su članom 2. i 4. Odluke, a to su:

- dobitnici ratnih priznanja ili odlikovanja;
- ratni vojni invalidi;
- demobilizirani branioci koji su u periodu od 06.04.1992. do 23.12.1995. godine u sastavu Oružanih snaga proveli najmanje 24 mjeseca, odnosno 12 mjeseci, ukoliko su u OS pristupili kao maloljetno lice ili šest mjeseci po punoljetstvu;
- članovi porodice šehida, poginulih, umrlih i nestalih branilaca, umrlih ratnih vojnih invalida;
- članovi uže porodice poginulih, umrlih ili nestalih dobitnika ratnog priznanja ili odlikovanja;
- članovi porodice umrlih ratnih vojnih invalida i umrlih demobiliziranih branilaca.

Posebni korisnici prava utvrđeni su članom 4. Odluke i to:

- djeca šehida, poginulih, umrlih, nestalih branilaca, kojim je prestalo pravo na porodičnu invalidninu do navršene 35. godine života;
- djeca poginulih, umrlih ili nestalih dobitnika ratnog priznanja ili odlikovanja kojim je prestalo pravo na mjesečni novčani dodatak i djeca umrlih ratnih vojnih invalida koja nisu korisnici prava na porodičnu invalidninu do navršene 30. godine života;
- djeca umrlih demobiliziranih branilaca koji su u redovima Oružanih snaga proveli najmanje dvije godine u periodu od 06.04.1992. do 23.12.1995. godine i koja su sa istim živjela u zajedničkom domaćinstvu ili su ih isti izdržavali najmanje posljednju godinu dana prije smrti, do navršene 30. godine života;
- udovice umrlih demobiliziranih branilaca koji su u redovima Oružanih snaga proveli najmanje dvije godine u periodu od 06.04.1992. do 23.12.1995. godine i koje su sa istim živjele u braku najmanje dvije posljednje godine dana prije smrti i da nisu stupile u brak ili vanbračnu zajednicu, i
- roditelji umrlih ratnih vojnih invalida ili demobiliziranih branilaca koji su u redovima Oružanih snaga proveli najmanje dvije godine u periodu od 06.04.1992. do 23.12.1995. godine, ukoliko su ih isti izdržavali posljednju godinu dana prije smrti.

Pojmovi i definicije iz Odluke upotrebljeni su u skladu sa odredbama važećih federalnih propisa, te Zakona Kantona.

Podnošenje zahtjeva

Zahtjev za ostvarivanje prava ratnih vojnih invalida, kao i ostalih kategorija utvrđenih Odlukom podnose se nadležnoj službi za poslove branilačko-invalidske zaštite grada-općine u kojoj podnosilac zahtjeva ima prebivalište zajedno sa nalazima nadležnih zdravstvenih ustanova, odnosno ljekara specijalista i drugim dokazima iz kojih je vidljiva opravdanost zahtjeva, na obrascu kojeg je propisalo Ministarstvo i uz kojeg se obavezno prilaže i dokaz o statusu branioca i člana njegove porodice, dokaz o prebivalištu, kućna lista, te dokaz o prihodima članova domaćinstva.

Postupak po zahtjevu

U postupku po zahtjevu gradska-općinska služba u kojoj je podnesen zahtjev za ostvarivanje prava na novčanu pomoć po ovoj Odluci dužna je u roku od sedam dana od dana podnošenja zahtjeva utvrditi kompletnost podnesene dokumentacije i zahtijevati otklanjanje uočenih nedostataka i eventualnu dopunu dokumentacije, a u slučaju potrebe izvršiti neposredan uvid u stvarima iz zahtjeva, sačiniti izvještaj o socijalno-ekonomskoj situaciji podnosioca zahtjeva, te obrazložen prijedlog o visini novčane pomoći ili odbijanju zahtjeva sa kompletnom dokumentacijom dostaviti Ministarstvu na dalje rješavanje.

Članom 32. stav 1. Odluke utvrđeno je da u postupku po zahtjevu gradska-općinska služba donosi rješenje o odobravanju pomoći ili odbijanju zahtjeva, a članom 32. stav 2. Odluke da o žalbi na rješenje prvostepenog organa rješava Ministarstvo, kao drugostepeni organ. U izvještajnom periodu uložene su 82 žalbe, 21 žalba je bila osnovana i odobrena su sredstva, a 61 je bila neosnovana.

Odobrovanje sredstava, odbijanje zahtjeva

Odobrovanje novčanih sredstava u svrhu liječenja i nabavke lijekova za braniocima i članove njihovih porodica u 2022. godini vršeno je na način i postupak utvrđen Odlukom. Članom 31. stav 3. Odluke, na osnovu prijedloga Komisije Ministarstva o dodjeli sredstava po podnesenim zahtjevima u pojedinačnim iznosima koji ne prelaze iznos od 2.000,00 KM odlučuje ministar Ministarstva, koji istovremeno utvrđuje dinamiku isplate, a članom 31. stav 4. Odluke utvrđeno je da na obrazložen prijedlog ministra zaključak o dodjeli sredstava u iznosu većem od 2.000,00 KM donosi Vlada Kantona. U 2022. godini doneseno je sedamnaest zaključaka Vlade Kantona kojim su odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 106.987,44 KM za sedamnaest pripadnika branilačke populacije – četrnaest demobiliziranih branilaca, jedan ratni vojni invalid, jedan dobitnik ratnog priznanja “Medalje za hrabrost” i jednog člana porodice poginulog branioca (supruga) u svrhu djelimičnog finansiranja troškova liječenja – nabavke i kupovine četrnaest implantanta kardioverter defibrilatora (srčana oboljenja), jednog liječenja van države Bosne i Hercegovine i dvojica invalidska kolica na mehanički pogon za dva demobilizirana branioca, paraplegičara sa procentom invaliditeta od 100% I grupe. Odlukom je regulisano i odobrovanje novčane pomoći do 200,00 KM od strane nadležne gradske-općinske službe, koja na osnovu priložene dokumentacije i drugih dokaza iz kojih se mogu utvrditi troškovi liječenja i kupovina lijekova donosi rješenje o odobravanju novčane pomoći do 200,00 KM ili odbijanju zahtjeva. Na višegodišnju upornost i iniciranje Ministarstva da nadležne službe grada-općine rješavaju zahtjeve u skladu člana 29. stav (1) Odluke u izvještajnoj godini dostavljeno i realizovano je 1252 rješenja sa ukupno isplaćenim sredstvima u iznosu od 225.900,00 KM što je za 142 zahtjeva više u odnosu na 2021. godinu kada je dostavljeno 1110 rješenja i isplaćeno 194.850,00 KM. Navedenim se ne može biti zadovoljno iz razloga što nadležne službe grada-općine Kantona na osnovu priložene medicinske dokumentacije u spisu mogu donijeti puno veći broj rješenja u skladu člana 29. Odluke, jer se radi o lakšim dijagnozama. Tri nadležne službe za branilačko-invalidsku zaštitu grada/općine (Olovo, Usora, Zenica) nisu donijele nijedno rješenje, dok je najveći broj rješenja (422) donijela nadležna služba grada Visoko.

Odredbom člana 27. Odluke definisani su slučajevi odbijanja zahtjeva, prema kojem se novčana pomoć neće odobriti:

- a) ukoliko se vrši kupovina lijekova po ekonomskoj cijeni, a takvi lijekovi se nalaze na esencijalnoj listi ili lijekova za koje postoji zamjena istog generičkog sastava, a nalaze se na esencijalnoj listi;
- b) ukoliko su zdravstvene usluge plaćene, a isto je moglo biti obavljeno na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja (izuzev za slučajeve teških oboljenja za koje imenovana komisija Ministarstva ocjeni opravdanost zahtjeva).

- c) za obavljanje stomatoloških usluga, izuzev ako su iste posljedica ranjavanja;
- d) u slučaju neusaglašene medicinske dokumentacije i računa za lijekove.

U skladu člana 30. stav. 2. Odluke ministar Ministarstva posebnim rješenjem za svaku budžetsku godinu imenuje tročlanu komisiju Ministarstva koja razmatra podnesene zahtjeve.

Izmjenom Odluke data je mogućnost Komisiji da može po svojoj ocjeni da predloži odobravanje sredstava braniocu i članu njegove porodice i kada se radi o liječenju u privatnim zdravstvenim ustanovama. Takođe kroz transfer liječenja i po podnesenim zahtjevima za pomoć u liječenju odobravalu su se i sredstva za pomoć u nabavci ortopedskih pomagala za branioce i članove njihovih porodica, izuzev ratnih vojnih invalida.

Odlukom je utvrđena i mogućnost da Komisija u svom radu vrši provjeru podnesene dokumentacije, traži dopunu iste, te u posebnim slučajevima traži i stručno mišljenje Ministarstva zdravstva, Zavoda zdravstvenog osiguranja ili druge institucije u vezi sa odgovarajućim liječenjem. U 2022.-oj godini u rješavanju 25 zahtjeva tražena je dopuna, a u većini slučajeva iz razloga dopune predmeta odlukom ZZO ZDK o liječenju van Kantona i rješenju o učešću u sufinansiranju liječenja ili nabavke lijeka istog organa. Svi takvi zahtjevi su prilikom sumiranja stanja za proteklu budžetsku godinu objedinjeni i prikazani zajedno.

IV Tabelarni prikaz podnesenih zahtjeva u 2021.godini

Sistemsom analizom podnesenih zahtjeva kao i utroška sredstava u 2022. godini, sa transfera Ministarstva za navedenu namjenu, subanalitika-OAD 214 " Pomoć za liječenje i nabavku lijekova" utvrđeno je:

- U budžetskoj 2022. godini podneseno je i obrađeno ukupno **4228** zahtjev, od čega su odobrena novčana sredstva za **4032** korisnika, a odbijeno je **196** zahtjeva.
- Prema strukturnoj analizi korisnika prava, odnosno lica iz člana 2. i 4. Odluke, koja su ostvarila pravo na ovaj vid pomoći u 2022.godini od 4032 odobrena zahtjeva (205 su zahtjevi porodica umrlih pripadnika branilačke populacije) su slijedeće kategorije:
 - Demobilizirani branioci i članovi njihovih porodica, članovi porodica umrlih DB- **3313 korisnika;**
 - Dobitnici ratnih priznanja ili odlikovanja i članovi uže porodice poginulih, umrlih ili nestalih dobitnika ratnih priznanja ili odlikovanja – **13 korisnika;**
 - Ratni vojni invalidi i članovi porodice umrlih ratnih vojnih invalida- **490 korisnika;**
 - Članovi porodice šehida, poginulih, umrlih i nestalih branilaca- **216 korisnika.**

Struktura podnešenih zahtjeva u nastavku:

Tabela 1.- Struktura podnesenih, odbijenih i odobrenih zahtjeva po gradu/općinama Kantona

Grad/Općina	Ukupno zahtjeva	Odbijeni/ dopune	Odobreno
Breza	136	5	131
Doboj Jug	82	3	79
Kakanj	247	4	243
Maglaj	495	7	488
Olovo	251	11	240
Tešanj	345	16	329
Usora	44	0	44
Vareš	154	4	150
Visoko	605	2	603
Zavidovići	721	19	702
Zenica	799	103	696
Žepče	349	22	327
Ukupno:	4228	196	4032

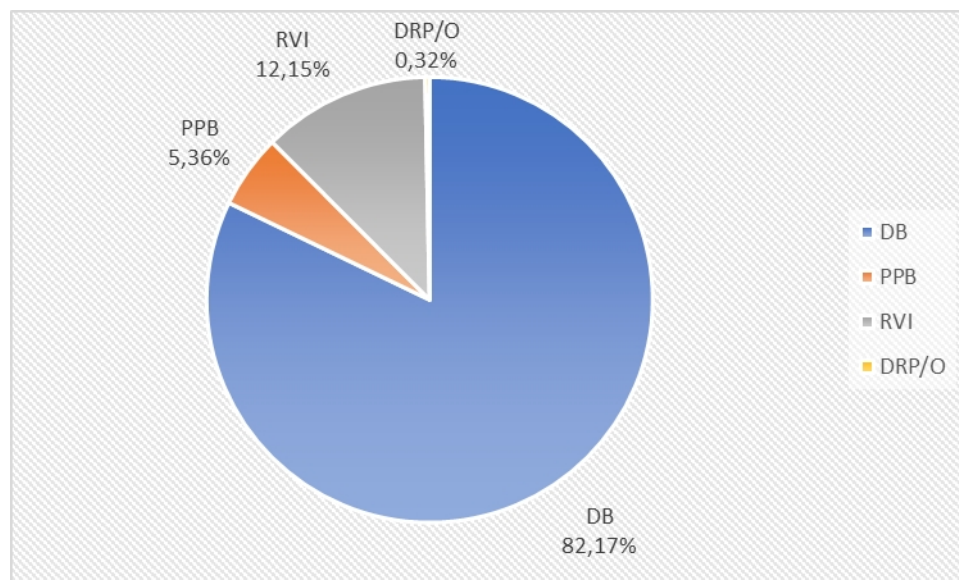
Napomena: Podaci iz tabele 1. su po kolonama sa pojedinačnim zbirom za svaku kolonu (Naime, sve uvažene žalbe i predmeti po dostavljenim dopunama uračunati su u koloni-odobreno)

Struktura korisnika odobrenih sredstava po gradu/općinama Kantona i kategorijama data je u tabeli i dijagramu u nastavku:

Tabela 2. – Struktura korisnika odobrenih sredstava po gradu/općinama Kantona

Grad/Općina	populacija				Ukupno:
	DB	PPB	RVI	DRP/O	
Breza	105	7	18	1	131
Doboj Jug	57	9	13	0	79
Kakanj	188	18	37	0	243
Maglaj	408	31	49	0	488
Olovo	215	3	22	0	240
Tešanj	284	15	30	0	329
Usora	35	4	5	0	44
Vareš	120	11	18	1	150
Visoko	492	47	62	2	603
Zavidovići	614	19	67	2	702
Zenica	555	38	98	5	696
Žepče	240	14	71	2	327
Ukupno:	3313	216	490	13	4032

Dijagram 1. –Raspodjela sredstava po kategorijama korisnika

Naglašavamo da su svi zaprimljeni zahtjevi, od strane Ministarstva za boračka pitanja, obrađeni i svi su u zakonom propisanom postupku realizirani donošenjem rješenja o odobravanju ili odbijanju zahtjeva. Za 4032 korisnika izvršena je uplata sredstava, pravdanje odobrenih sredstava i arhiviranje spisa.

V Tabelarni pregled utroška sredstava

Sa pozicije Ministarstva za navedenu namjenu u 2022. godini iz Budžeta ZE-DO kantona utrošena su novčana sredstva u ukupnom iznosu od 1.540.437,44 KM tj. sa procentom izvršenja u odnosu na raspoloživa sredstva u iznosu od 97,61%. Sredstva u iznosu od 9.560 KM nisu utrošena iz razloga čuvanja sredstava (rezerva) u slučaju hitnog rješavanja podnesenog zahtjeva gdje je neophodno odmah realizovati potrebna sredstva napr. za nabavku lijeka, operativni zahvat i dr.

Analizom i sumiranjem obrađenih zahtjeva, utrošenih sredstava namjenjenih za potrebe liječenja i nabavke lijekova za branioce i članove njihovih porodica u 2022. godini, može se konstatovati:

- da je prijem zahtjeva započeo krajem januara mjeseca izvještajne godine, odmah nakon usvojenog Programa utroška sredstava Ministarstva.
- da je prva sjednica komisije održana u drugoj polovini januara, da je u izvještajnom periodu zasjedala svaki treći /četvrti dan, da je održala 114. sjednica na kojoj je u prosjeku razmatrala po 37 predmeta i od jedne do dvije žalbe.
- da je iznos odobrenih sredstava po gradu-općinama Kantona pratio okvirnu raspodjelu sredstava utvrđenu Programom utroška sredstava i isti je bio uslovljen brojem i kvalitetom obrađenih zahtjeva od strane nadležne gradske-općinske službe, kao i prirodom, vrstom i težinom bolesti, te visinom potrebnih sredstava u svrhu liječenja i nabavke lijekova. Do kraja decembra obrađivani su svi zaprimljeni predmeti bez obzira iz kojeg grada-općine su dostavljeni.

Struktura odobrenih sredstava po gradu/općinama Kantona i kategorijama u tabeli u nastavku:

Tabela 3. - Struktura odobrenih sredstava po gradu/općini Kantona i kategorijama

Grad-općina / populacija		DB	PPB	RVI	DRP/O	Ukupno:
Breza	korisnika	105	7	18	1	131
	sredstava	37.900,00	2.350,00	15.337,44	350,00	55.937,44
Doboj Jug	korisnika	57	9	13	0	79
	sredstava	24.600,00	2.300,00	7.850,00		34.750,00
Kakanj	korisnika	188	18	37	0	243
	sredstava	78.500,00	5.800,00	15.400,00		99.700,00
Maglaj	korisnika	408	31	49	0	488
	sredstava	130.500,00	8.200,00	24.250,00		162.950,00
Olovo	korisnika	215	3	22	0	240
	sredstava	80.600,00	850,00	7.700,00		89.150,00
Tešanj	korisnika	284	15	30	0	329
	sredstava	120.750,00	4.850,00	14.400,00		140.000,00
Usora	korisnika	35	4	5	0	44
	sredstava	17.450,00	1.600,00	3.400,00		22.450,00
Vareš	korisnika	120	11	18	1	150
	sredstava	59.000,00	3.250,00	6.600,00	1.000,00	69.850,00
Visoko	korisnika	492	47	62	2	603
	sredstava	152.250,00	12.050,00	18.800,00	700,00	183.800,00
Zavidovići	korisnika	614	19	67	2	702
	sredstava	188.600,00	9.200,00	28.800,00	800,00	227.400,00
Zenica	korisnika	555	38	98	5	696
	sredstava	253.450,00	20.300,00	34.850,00	11.100,00	319.700,00
Žepče	korisnika	240	14	71	2	327
	sredstava	100.150,00	6.250,00	27.550,00	800,00	134.750,00
ZDK	korisnika	3313	216	490	13	4032
	sredstava	1.243.750,00	77.000,00	204.937,44	14.750,00	1.540.437,44

U izvještajnoj godini bila je redovna uplata uknjiženih sredstava što je drastično smanjilo broj telefonskih poziva po pitanju uplate odobrenih sredstava po pravosnažnim rješenjima, a i dolazak korisnika u Ministarstvo, te sve navedeno je uticalo na učinkovitiji rad uposlenih u Ministarstvu. Ali bez obzira na navedeno nerijetko su dolazili oni koji su bili na bolničkom liječenju ili su pak došli na kontrolu specijaliste iz drugih grada/općina Kantona i koji su morali kupiti propisanu terapiju, a nemaju nikakva primanja u porodici, i u takvim slučajevima Ministarstvo je intervenisalo u Ministarstvu finansija za ubrzanom uplatom odobrenih sredstava.

VI Zaključna razmatranja

Uzimajući u obzir činjenicu da se radi o korisnicima kojima se zbog starosti iz godine u godinu narušava zdravstveno stanje, činjenicu da je ekonomsko stanje društva sve lošije (nezaposlenost, neuplaćeni doprinosi od strane poslodavca, stečajni postupci, minimalna primanja-PIO i plate...), i sve gore navedeno, te komparativnim sagledavanjem informacija datih u ranijim godinama, može se zaključiti da se generalno svake godine povećava broj podnesenih zahtjeva za naknadu troškova liječenja i nabavke lijekova. Tako je u 2022. godini podneseno i obrađeno 712 zahtjeva više nego 2021.godine, a za 1032 zahtjeva više nego u 2020.godini.

Uvidom u dostavljene predmete kao i priloženu dokumentaciju moglo se zaključiti da većina aplikanata živi u jako teškoj socijalno- ekonomskoj situaciji (nezaposleni, korisnici

egzistencijalne naknade, socijalne pomoći i minimalnih penzija), bez osnovnih sredstava za život, te uzimajući u obzir i da su isti izloženi i troškovima liječenja, koje je za naše životne uslove izuzetno skupo, to dodatno narušava kvalitetu života istih.

Obradom zaprimljenih predmeta ustanovilo se da je povećan broj teških oboljenja kao što su maligna oboljenja, oboljenja centralnog nervnog sistema, hirurške intervencije na srcu i mozgu, infarkt-srčani i moždani, oboljenja mišićnog sistema i druga teška oboljenja, koja pored propisanih i skupih terapija iziskuju i poseban režim ishrane. Treba naglasiti da u slučaju ovih oboljenja, propisani ordinirajući lijekovi od strane ljekara specijalista, vrlo često se refundiraju u minimalnim iznosima ili se uopšte ne refundiraju od strane Zavoda zdravstvenog osiguranja ZDK. Upravo u takvim slučajevima Ministarstvo pokušava našim korisnicima omogućiti sufinansiranje u nabavljanju takvih lijekova ili obavljanju lječničkih pretraga. Ministarstvo je u navedenim slučajevima odobravalo sredstva za jedan dio troškova obavljenih usluga u javnim/privatnim zdravstvenim ustanovama, a po uputnici i preporuci nadležnih ljekara specijalista. U izvještajnoj godini bilo je preko 260 zahtjeva sa novootkrivenim karcinomom i takvim korisnicima je odobravana pomoć u iznosu od 1.000 KM i više, ako se radi o korisniku u stanju socijalne potrebe, a za članove porodice (supruga, dijete) 800 do 900 KM. Za 23 korisnika je odobrena pomoć u iznosu od 2.000,00 KM, za 17 korisnika sredstva u iznosu do 1.500,00 KM, za 61 korisnika sredstva u iznosu od 1.200,00 KM, a 159 korisnika je dobilo sredstva u visini od 1.000,00 KM. Odobranje ove visine novčanih sredstava uslovljeno je i liječenjem van države BiH, van Kantona, participacija snimanja (PET/CT), endoskopskog vađenja vena koje snosi pacijent, a košta oko 1.500,00 do 1.800,00 KM, ili se u porodici nalaze dva i više člana oboljela od nekog teškog oboljenja evidentiranog u članu 31.tč.2) Odluke.

Pored toga, evidentno je i povećanje broja zahtjeva branilaca i članova njihovih porodica kojima je potrebno liječenje u zdravstvenim ustanovama van Kantona i van Bosne i Hercegovine, a prema preporukama i nalazima ljekara specijalista, odnosno konzilija ljekara kliničkih centara da takvo liječenje nije moguće obaviti u BiH što iziskuje dodatne troškove. Posebno treba naglasiti ekspanziju liječenja, odnosno operativnih zahvata, transplatacija, a nakon toga i kontrolnih pregleda u privatnim zdravstvenim ustanovama susjednih država, u Beogradu, Zagrebu, a posebno u Turskoj. U velikom broju slučajeva radi se i o djeci pripadnika branilačke populacije. Bez obzira na potvrde konzilija ljekara o nemogućnosti liječenja u našim klinikama ni Fond solidarnosti FBiH, a ni ZZO Kantona u velikom broju ne snose troškove te vrste liječenja i operativnih zahvata ili oko 30% od ukupne cijene (ZZO ZDK). Problem koji se takođe javlja je nabavka „pametnih lijekova“ tj. terapija propisanih od strane konzilija liječnika, a iste se koriste kod onkološkog liječenja na svaki 14, odnosno 21 dan i samo jedna terapija košta u rasponu od 14.000,00 do 23.000,00 KM.

Takođe naglašavamo da je primjetno sve veći broj korisnika koji po nekoliko puta borave na urgentnoj psihijatriji KB Zenica i UKC Sarajevo tj. povećan je broj zahtjeva pripadnika naše kategorije sa utvrđenom dijagnozom raznih oblika psihoza, psihotičnih stanja, PTSP-ija sa uzročno-posljedičnom vezom učešća u ratu, kojima je neophodna pomoć psihijataru i psihologu, kao i oboljenja ratnih vojnih invalida u cilju liječenja rana i povreda, također posljedično vezanih za učešće u ratu, na što je potrebno obratiti posebnu pažnju prilikom pružanja usluga u okviru redovne zdravstvene zaštite uz odgovarajući tretman i terapiju, uz prijedlog bez participacije od strane korisnika.

Imajući u vidu navedeno, nesporno se može zaključiti da sredstva namjenjena za realizaciju ovog vida dopunskog prava treba da budu veća i prioritet ubuduće, posebno kada je u pitanju prioritet prilikom uplate odobrenih sredstava, kako bi i na ovaj način doprinijeli unapređenju, očuvanju i poboljšanju evidentno narušenog zdravlja branilaca i članova njihovih porodica, spasili život, pomogli u liječenju i nabavci lijekova, posebno za teška i neizlječiva oboljenja kojih je svakim danom sve više.

MINISTAR

Adnan Sirovica